

ГОРОДЕЦЬКИЙ О.С., канд. с.-г. наук
ГОРОДЕЦЬКА О.О., студентка 5 курсу

ПЕРЕДУМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОСЛИННИЦТВІ

Україна, на відміну від інших країн світу, має унікальні умови для розвитку та впровадження біологічних технологій на великих площах. Підставою для запровадження біологічного рослинництва та виробництва екологічно чистої продукції є те, що за останні 50 років в Україні, порівняно з країнами Західної Європи, застосовувалися значно нижчі норми агрохімікатів.

Обґрунтовано передумови запровадження виробництва екологічно чистої продукції, оскільки Україна має значну площу родючих чорноземних, не забруднених техногенним впливом ґрунтів і дешеву робочу силу. Тому наша екологічна продукція на світовому ринку потенційно може бути поза конкуренцією.

В органічному землеробстві необхідно чітко дотримуватися строків сівби, глибини загортання насіння та формування оптимальної густоти степблестюю.

Для отримання врожайності зерна пшениці озимої на рівні 35-40 ц/га, вирощеної за технологією органічного землеробства вважаємо за необхідне:

1. У якості попередників використовувати чорний пар, злаково-бобові травосумішки на зелений корм і бобові культури.
2. Для збереження позитивного балансу гумусу в ґрунті використовувати органічні добрива, а за їх відсутності заорювати в ґрунт сидерати та побічну продукцію рослинництва.
3. Сприяти розвитку корисної мікрофлори та хробаків у ґрунті, які забезпечують продуктами життєдіяльності культурні рослини.
4. Застосовувати біологічні препарати типу ЕМ-1, до складу якого входять: фотосинтезуючі, фосформобілізуєчі, азотфіксуєчі та молочнокислі бактерії, дріжджі, актиноміцети, ферментуючі гриби.
5. Для боротьби з бур'янами використовувати агротехнічні методи: сівозміна, густина посівів, провокативні заходи для проростання та подальшого знищення бур'янів у фазі білої ниточки широкозахватними агрегатами.
6. Для боротьби з хворобами та шкідниками застосовувати: профілактичні заходи, стійкі до шкодочинних об'єктів сорти, бактеріальні препарати (триходермін, гаупсин, бактороденцид) і ентомофаги (трихограма, теленомуси).

Лише чітке дотримання технологічних прийомів вирощування з урахуванням специфіки ґрунтово-кліматичних умов і сортових особливостей стане запорукою одержання стабільних урожаїв с.-г культур, вирощених за технологією органічного землеробства.

УДК 633.853.49:631.523.4

ШОХ С.С., канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОЦІНКА ТА УСПАДКУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТОВИХ ПОПУЛЯЦІЙ РІПАКУ ЗА ПРОСТИМИ КІЛЬКІСНИМИ ОЗНАКАМИ

Збільшення виробництва олійних культур в Україні на сьогодні стає гострою проблемою, яка може бути вирішена за рахунок використання можливостей ріпаку. Підвищений інтерес до ріпаку в багатьох країнах зумовлений також доброю пристосованістю цієї рослини до помірного клімату, високою продуктивністю сучасних сортів, прогресивною технологією вирощування, зростаючою потребою у оліях як основної сировини для виробництва продукції широкого споживання.

В селекційній практиці цінними є генотипи, які за фенотипним проявом ознак стійко проявляють високий рівень показника протягом поколінь. За своєю природою продуктивність є макроознакою, яка

складається з простих кількісних ознак – кількість насіння в стручку, маса 1000 насінин, кількість стручків на пагоні і рослині та їх взаємодії у фізичному вираженні. Успадкування складного рівня ознак відбувається за системним полігенним контролем, має складне успадкування кожного з компонентів макроознаки.

Вихідним матеріалом для досліджень були колекційні зразки, отримані з Національного центру генетичних ресурсів рослин України, сорти з Білоцерківської сортовипробувальної станції, зареєстровані та рекомендовані сорти для вирощування в Україні. Колекційний розсадник налічував 126 сортопопуляцій озимого ріпаку. Сорт стандарт – Чорний велетень.

За проявом простих кількісних ознак 15 популяцій мали найвищі показники, але гібриди першого покоління, створені за участю даних форм не успадкували високий рівень ознаки. Для визначення взаємозв'язку між ознаками було проведено аналіз коефіцієнтів лінійної кореляції простих ознак ріпаку озимого. Встановлено, що ознака кількість пагонів першого порядку та кількість стручків на рослині мають середній кореляційний зв'язок з кількістю пагонів другого порядку ($r=0,446194$) та кількістю стручків на рослині ($r=0,540062$) і довжиною стручка ($r=0,610786$) та кількістю насіння в стручку ($r=0,540663$) відповідно.

Середній рівень зв'язку між кількістю стручків на рослині та кількістю пагонів першого порядку ($r=0,540062$), довжиною стручка ($r=0,610786$) та кількістю насіння в стручку ($r=0,540663$) вказує на ознаку кількості стручків як найбільш цінну в селекції ріпаку озимого, яка є визначальною при створенні цінних форм.

Показник насінневої продуктивності ріпаку озимого залежить від багатьох елементів: кількості стручків на рослині, маси 1000 насінин, кількості насінин в стручку, кількості гілок 1-го і 2-го порядків, олійності насіння та ін. Ці елементи нерівноцінні і амплітуда мінливості у кожного з них різна. Іншими словами, зміна якоїсь однієї ознаки веде до позитивного чи негативного впливу на урожай насіння.

УДК 633.11«324»

ПАНЧЕНКО Т.В., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВЛИВ СУЧАСНИХ ПОПЕРЕДНИКІВ ТА КЛІМАТИЧНИХ УМОВ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ЗОЛОТОКОЛОСА В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Однією з головних умов вирощування зерна пшениці озимой в Лісостепу України є підвищення його якості.

Якість зерна пшениці озимой суттєво залежить і від попередників. В своїй роботі ми дослідили вплив попередників на хлібопекарські якості зерна сорту Золотоколоса, що вирощується в НВЦ Білоцерківського НАУ протягом 2014-2016 років.

В зв'язку з тим, що площі під зерновими постійно зростають вибір хорошого попередника для сівби пшениці озимой стає суттєвою проблемою. Основними культурами, що вирощуються у Лісостепу України є лише шість культур – це пшениця озима, кукурудза на зерно, соя, соняшник, ячмінь та ріпак озимий і всі вони ненайкращі як попередники, а деякі з них ще 15-20 років тому вважалися недопустимими. Сукупно ці культури займають біля 90 % ріллі в Лісостепу України.

Ґрунт сівозміни де проводилися дослідження чорнозем типовий малогумусний крупнопилувато – середньосуглинкового гранулометричного складу.

У відповідності з проведеними аналізами вони характеризуються такими показниками в орному (0-30 см) шарі: вміст гумусу – 3,23 %; легкогідролізованого азоту – 7,6 мг; доступного фосфору – 13,9 мг; рухомого калію – 15,1 мг/100 г ґрунту; сума поглинутих основ 25,3 мг. екв.; гідролітична кислотність 2,15мг.екв./100 г ґрунту.

Пшеницю озиму сорту Золотоколоса висівали з 2012 року по всім попередникам одночасно в оптимальні строки з нормою висіву 5,5 млн./га. Основний обробіток ґрунту зяблева оранка на глибину 20-22 см. Під основний обробіток вносили фосфорно-калійні добрива в нормі 60 кг/га.д.р.